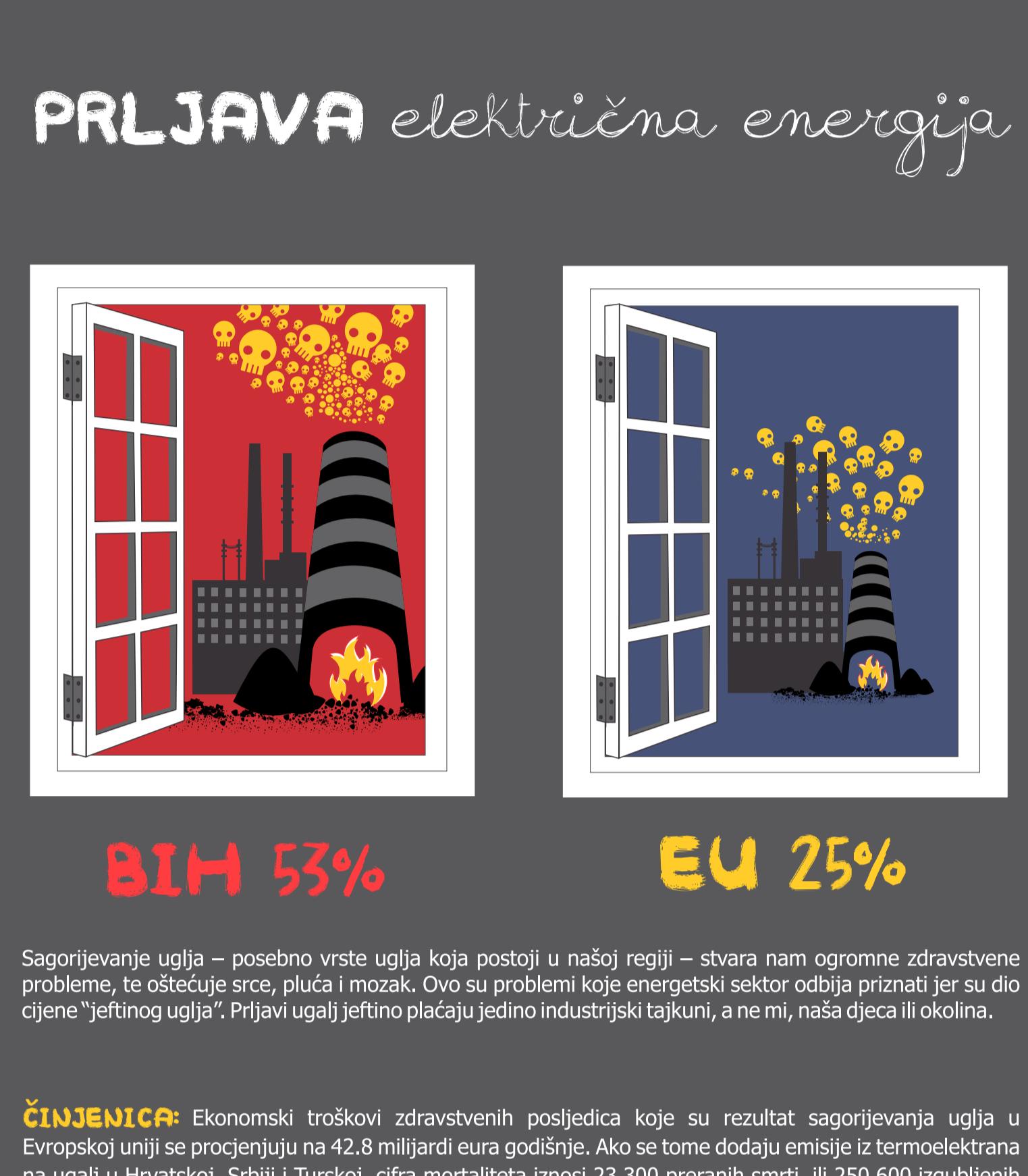

South East Europe Sustainable Energy Policy

TOPLA, SIGURNA, ČISTA ENERGIJA KOJIM PUTEM IDE BIH?

ENERGETSKA efikasnost

Energetska efikasnost znači dobiti bolji kvalitet za novac kojim plaćate račune. Kuće, bolnice i škole se griju za manje novca. A ako nemate mnogo novca, zapamtite – 1.000 puta je učinkovitije uštediti jedinicu energije nego proizvesti novu.

ČINJENICA: Mnogo snijega na krovu zimi znači da je kuća dobro izolirana. Kuće koje nemaju snijega na krovu imaju lošu izolaciju, jer toplina izlazi iz kuće kroz krov i topi snijeg.

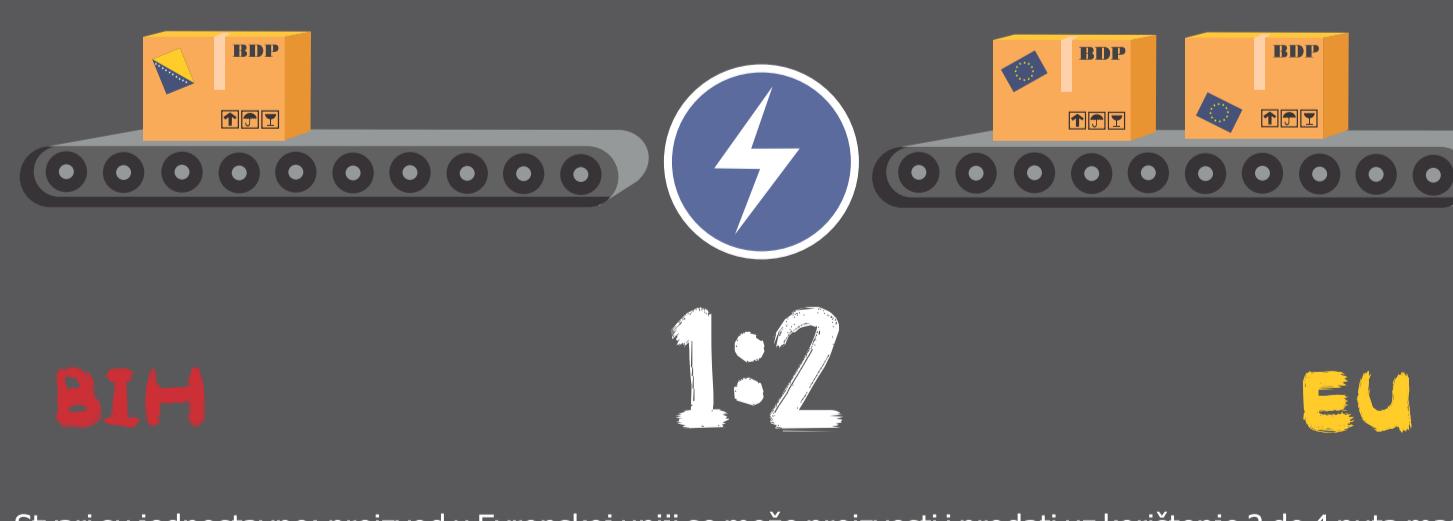

BIH 53%

EU 25%

Sagorijevanje uglja – posebno vrste uglja koja postoji u našoj regiji – stvara nam ogromne zdravstvene probleme, te oštećuje srce, pluća i mozak. Ovo su problemi koje energetski sektor odbija priznati jer su dio cijene "jeftinog uglja". Prljavi ugalj jeftino plaćaju jedino industrijski tajkuni, a ne mi, naša djeca ili okolina.

ČINJENICA: Ekonomski troškovi zdravstvenih posljedica koje su rezultat sagorijevanja uglja u Evropskoj uniji se procjenjuju na 42.8 milijardi eura godišnje. Ako se tome dodaju emisije iz termoelektrana na ugalj u Hrvatskoj, Srbiji i Turskoj, cifra mortaliteta iznosi 23.300 preranih smrti, ili 250.600 izgubljenih godina života, dok ukupni troškovi iznose 54.7 milijardi eura godišnje.

ELEKTRIČNA ENERGIJA iz sunca i vjetra

BIH 0

EU 172 200 GWh

Većina naše regije ima preko 250 sunčanih dana i odlične resurse vjetropotencijala – a sunce i vjetar su besplatni, čisti i neiskrpljni izvori energije. Potencijal naše regije je ogroman i, nažalost, potpuno neiskorišten.

ČINJENICA: Zemlja tokom jednog sata primi više energije od Sunca nego što se na čitavoj planeti iskoristi tokom jedne godine!

ENERGETSKE krade i gubici

Dio razloga zbog kojeg naši političari i tajkuni nastoje potrošiti toliko novca na nove energetske projekte leži u tome što se ogromne količine trenutne energetske proizvodnje gube ili kradu. A mi – građani i građanke – plaćamo te gubitke i krade.

ČINJENICA: Svi proizvođači energije u regiji znaju koliko se struje krade iz njihovih mreža – i ko je krade. A potrošači koji plaćaju svoje račune plaćaju za one koji krade. Pozivamo vlade zemalja iz regije i proizvođače energije da objave zvanične statistike koje pokazuju nivo krađe iz naših sistema.

ENERGETSKI intenzitet

BIH

1:2

EU

Stvari su jednostavne: proizvod u Evropskoj uniji se može proizvesti i prodati uz korištenje 2 do 4 puta manje energije nego što je nama u regionu potrebno da to isto uradimo i u svojim zemljama. Način na koji mjerimo koliko zemlja proizvodi je bruto domaći proizvod (BDP). BDP nastoji prikazati sve konačne proizvode i usluge koji se proizvode unutar zemlje.

ČINJENICA: U periodu od 20 godina, od 1990. do 2010. godine, hemijska industrija u Evropskoj uniji je uspjela prepoloviti svoj energetski intenzitet. Dok je kontinuirano povećavana proizvodnja, unos energije je bio konstantan, te je stoga industrija uspjela značajno umanjiti energetski intenzitet za prosječno 3.7% godišnje.

SEE CHANGE NET FOUNDATION

CEE bankwatch network

Centar za zaštitu građanskih interesova

Finansijski podržano od strane: B | T | D The Balkan Trust for Democracy A PROJECT OF THE GERMAN MARSHALL FUND

Empowered lives.
Resilient nations.

Ova publikacija je proizvedena uz pomoć Evropske unije. Sadržaj ove publikacije je isključiva odgovornost SEE Change Neta u imu implementirajućih partnera SEE SEP projekta i ni na koji način ne odražava stavove Evropske unije.